

Adatmilliomosok Szerkesztő „ikrek”

A Szabó Ervin Könyvtár bibliográfiái

A világban percenként tízezer számra hagyják el a nyomdagépeket az új meg új kiadványok. A tájékozódni kész ember már csak kapkodva tud támpontot, kapaszkodót keresni, hogy megszűrje a könyvrengeteget és megtalálja azokat a kiadványokat, amelyeknek elolvasása véges időlehetőségeibe beleférnek. Nem véletlen, hogy a huszadik század második felében az összefoglalók, a kiadványismertetőik, a bibliográfiák jelentősége nagyon megnőtt. Magyarországon a megjelenő ajánlóbibliográfiák kétharmadát a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár bibliográfiai osztálya adja közre.

PANOVA BETEG VOLT

A bibliográfia már kapós ajándéktárgy is. Legutóbb a Tv Irodalmi Klubjának vetélkedőjén az egyik díjnyertes a könyvtár Gorkijtól napjainkig című kétkötetes szovjet bibliográfiáját kapta ajándékba. A két szerkesztő — Gálliczky Éva és Ecsedi Andorné — még az eredeti fotók összegyűjtésével is sokat bajlódott. Konyeczki például, aki „civilben” tengerésztiszt, kérő levelükre azt írta: nem szereti, ha fényképezik és ezért a szovjet kiadású regényéből ollóval kivágott régi portréját küldte el. Panova viszont beteg volt, róla a szovjet írószövetség küldött fényképet.

— Egy bibliográfiában, persze, nem a kép a lényeg, hogyan gyűjtik az anyagot?

— Kitűnő az archívumunk — válaszolja Pataki Ferenc, az osztály vezetője —, s mivel tulajdonképpen minden szerkesztő igyekszik egy-egy témához eredeti módon közelíteni, ezért az archívum használatán kívül az anyaggyűjtésnek nincs receptje. A Tóbiás Aron szerkesztette Tolsztoi-kötetünk kuriózuma például, hogy több száz teljes külföldi íróhoz külön levelet küldött a szerkesztő, válaszában: hogyan hatott rá Tolsztoi. A leveleket aztán a kötetben fakszimilében is közreadtuk.

Budapest-bibliográfiáinknak most fog megjelenni az utolsó, a VI. kötete.

ÓRIÁS HAJÓK, ORCHIDEA

— Ezek a reprezentatív kiadványok. Milyenek a többiek?

— 1951-ben adtuk közre az első ajánló jegyzéket azért, hogy könyvtárunk fiókaiban az olvasóknak és a könyvtárosoknak segítsünk...

Pataki Ferenc szavai illusztrálására előveszi a régi kiadványokat és hamarosan a

szerkesztő „ikrek” — Gálliczky—Ecsediné — asztala sem látszik ki a tömegtelen könyv alól. Íme, izelítőül néhány példa. A kaland mesterei. (Egyformán ajánlja Eulenspiegel, Svejket, Kakuk Marcit és Tarasconl Tartarint.) A humor mesterei. Szerelem, házasság, család — a világirodalomban. Kérek valami szerelmeset. A világtörténelem regényekben. A sorozat első kötete az ókorral, a második a középkorral foglalkozik. Külön kötet: 100 könyv a magyar történelemtől. Aztán életrajzi bibliográfiák: Nagy Lajos, Solohov, Radnóti, Brecht, Illés Béla, Fegyin. Országok bibliográfiái. A mai angol regény. Korrajz és vádirat — a német, Északi csillagok — a finn irodalom bibliográfiája. És így tovább. Itt a legfrissebb: Tárgyszókatálogos a gyerekeknek. Íme, egyetlen oldal néhány tárgyszava, a kis könyvben, mindegyikhez több kiadvány címe csatalkozik: óriásbolygók, óriás-hajók, óriásmolekulák, Ormánság, ormányos állatok, orosz irodalom, orosz nyelv, orosz forradalom, oratórium, orchidea...

NYOMOZÁS ERKÖLCSÜGYBEN

— Ez a több mint száz kötet tehát a múlt. Mi a jelen és a jövő?

— Tóbiás Aron Gorkij-bibliográfiát tervez, elsősorban az író hőseire építve fel a munkát. A szerkesztő „ikrek” az erkölcs témakörében „nyomoznak”. Szeretnék több válogatást nyújtani mindarról, ami szűkebb és ami tágabb értelemben az erkölcs kategóriával foglalkozik az irodalomban. Szász Károlyné szerkesztésében pedig már évek óta megjelenik olyan kiadvány, amely tizenhárom napilap és folyóirat anyagát feldolgozva, kéthavonként közli a megjelent, irodalomtudományi szempontból fontosabb könyvek, cikkek bibliográfiáját.

Hat ember dolgozik mindössze a valóságos kis irodalmi műhellyé formálódott osztályon. (Munkatársuk még Vasvári István és Csoma Tibor.) Kiadványaink a Szabó Ervin Könyvtár minden fiókjában megtalálhatók, segítenek a közvetlenül hozzájuk forduló diákoknak, pedagógusoknak, újságíróknak és egyéb közíróknak, vetélkedő-részvevőknek (egyre nagyobb a számuk), mindenkinek, aki tájékozódni kíván a könyvrengetegben. Ha a gödöllői bibliográfia-konferencián a felszólalók valamit szidták, az ő munkájukat szidták, ha valamit dicsértek, őket dicsérték. Mert ami ajánlóbibliográfia, ma Ma-

gyarországon megjelenik, többnyire az ő kezük alól kerül ki.

Bernáth László